

JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMA 2007-2016

Eestinajokoiria

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteenveto	3
2	Rodun tausta (kirj. Juhani Alanen)	4
2.1	<i>Eestinajokoiran historia</i>	4
3	Järjestöorganisaatio ja sen historia	5
4	Nykytilanne	6
4.1	<i>Populaation koko ja rakenne</i>	6
4.2	<i>Luonne ja käyttöominaisuudet</i>	14
4.2.1	Luonteen arvostelu näyttelyissä	14
4.2.2	Ajokokeet	15
4.2.3	Luonne tällä hetkellä	15
4.2.4	Metsästysominaisuudet tällä hetkellä	16
4.3	<i>Terveys</i>	16
4.3.1	Rodulla Suomessa todetut sairaudet	16
4.3.2	Yhteenveto rodulla muissa maissa ja kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista ..	16
4.4	<i>Ulkomuoto</i>	17
5	Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta	17
6	Jalostuksen tavoitteet ja strategiat	17
6.1	<i>Yleistä</i>	17
6.2	<i>Visio</i>	17
6.3	<i>Rotujärjestön tavoitteet vuosille 2007-2016</i>	17
6.3.1	Populaation kokonaistila	18
6.3.2	Luonne ja käyttöominaisuudet	18
6.3.3	Terveys	18
6.3.4	Ulkomuoto	18
6.4	<i>Rotujärjestön strategia</i>	18
6.5	<i>Uhat ja mahdollisuudet</i>	19
6.6	<i>Varautuminen ongelmiin</i>	19
6.7	<i>Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi</i>	20
7	Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta	20
8	Lähteet	20

1 Yhteenveto

Eestinajokoira on keskikokoinen, vankkarakenteinen metsästyskoira, jonka pääasiallisimmat levinneisyysalueet ovat Viro ja Venäjä.

Suomessa on vuosina 1996-2005 rekisteröity yhteensä 181 eestinajokoira. Puolet näistä on vain viiden uroksen ja yhdeksän nartun jälkeläisiä. Pienessä kannassa jo muutaman pentueen suuruiset jälkeläismäärät vaikuttavat suuresti koko kantaan, varsinkin, kun käytetyimpien koirien joukossa on keskenään läheistä sukua olevia koiria. Vuosien 1996-2005 aikana kymmenen eniten käytettyä urosta ja narttua ovat melkein kaikki lähisukulaisia.

Eri vuosina rekisteröityjen koirien keskimääräinen sukusiitosaste on vaihdellut välillä 3-9 %. Näitä lukuja voidaan pitää melko korkeina, ottaen huomioon laskennassa käytetyt lyhyehköt sukutaulut. **Sukusiitoksen vähentämiseksi ja geneettisesti monipuolisen kannan aikaansaamiseksi uroksia, narttuja ja eri sukulinjoja tulee käyttää mahdollisimman tasaisesti siitokseen. Yksittäisen koiran pentuemäärä saa olla korkeintaan kaksi. Samojen yhdistelmien toistamista ei suositella.** Lisäksi tuontikoiria tulisi saada lisää jalostuksen käyttöön. **Tavoitteena on myös pitää yksittäisten pentueiden sukusiitosaste alle 6,25 % kolmella polvella laskettuna.**

Rotujärjestöllä on hyvin vähän tietoa eestinajokoiran luonteesta, metsästysominaisuuksista, terveydestä ja ulkomuodosta. **Tavoitteena onkin kerätä näistä tietoa rohkaisemalla koiranomistajia osallistumaan kokeisiin ja terveystarkkailuun.** Joitakin yleisluontoisia jalostusohjeita voidaan kuitenkin antaa. Mahdolliset arat ja aggressiiviset koirat on ehdottomasti karsittava jalostuksesta. Samoin koira, jolla on terveydellisiä ongelmia, ei tule käyttää jalostukseen. Koiran on hyvä todistaa riittävät käyttöominaisuutensa joko käytännön metsästystyössä tai ajokokeissa, joiden tuloksista saadaan arvokasta tietoa rodun tasosta. Käytännön metsästystyön ansiosta yksilöt, joilla on vaikeita vikoja tai sairauksia, karsiutuvat luonnostaan pois jalostuksesta. Osa sairauksista ilmenee kuitenkin vasta myöhemmällä iällä, jolloin koiria on ehkä jo ehditty käyttää jalostukseen. Rodun perinnöllisten vikojen ja sairauksien seuranta onkin välttämätöntä, jotta viat eivät pääse yleistymään kannassa.

Tavoitteena on ottaa eestinajokoira mukaan suomenajokoiralle viiden vuoden välein toteutettaviin kyselyihin, joilla kerätään tietoa sairauksien ja ongelmien esiintymisestä.

2 Rodun tausta (kirj. Juhani Alanen)

Ensimmäiset tiedot ajokoirista on löydetty n. 4000 vuotta eKr. Tällöin muinaiset egyptiläiset kuvasivat sen ajan koiria piirroksissa. Niillä oli riippuvat korvat, ja ne ajoivat riistaa haukkuen.

Ajokoirien suuri ryhmä koirasukujen piirissä kuuluu alun alkaen vanhaan maailmaan, ja ryhmän levinneisyyttä voi kuvata jakamalla se neljään rotualueeseen sen mukaan mistä rodut ovat kotoisin.

Itäisen ryhmän rodut:

- Kiinan ajokoiria
- Tataarin ajokoiria, josta polveutuvat venäjänajokoiria (= kostroma) ja smoolanninajokoiria
- Harlekiinajokoiria, josta polveutuu norjalainen dunkerinajokoiria
- Itäisen ryhmän yhteisenä piirteenä oli erittäin tiheä haukku.

Eteläisen ryhmän rodut ovat kotoisin Etelä-Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Ryhmä on hyvin yhtenäinen, ja sen yksilöt vaikuttavat vinttikoiramaisilta:

- muinaisegyptiläiset ajokoirat
- kreikkalaiset Spartaanit ja Kydonit
- italialaiset ajokoirat ja etelävenäläinen taurianajokoiria

Läntisen ryhmän rodut ovat kotoisin Ranskasta, Englannista ja Sveitsistä:

- Foxhound, harrier, beagle, basset ja muut ranskalaiset rodut, sekä sveitsiläiset rodut.
- Tunnusomaista tämän ryhmän roduille olivat pitkät, alas sijoittuneet, usein rypyiset korvat.

Pohjoisen ryhmän rodut:

- saksalaiset rodut, ainakin 7 kpl
- eteläsaksalais- ja itävaltalaisajokoirat
- Tirolinajokoiria ja pohjoisitalialainen ajokoiria
- puolalaiset ja baltialaiset ajokoirat
- suomalaiset, ruotsalaiset, norjalaiset ja tanskalaiset ajokoirat

Tämän ryhmän rodut ovat sekoittuneet jo kauan sitten läntisen ryhmän rotuihin.

2.1 Eestinajokoiran historia

Virossa käytettiin metsästyksessä vuoteen 1914 asti pääasiassa niin kutsuttuja venäläis-puolalaisia ajokoiria ja kettuterriereitä. Niiden sekoituksista kehittyivät paikalliset ajokoirat. Suomenajokoiria tuotiin maahan 1920-luvulla, ja myös ne vaikuttivat paikallisten koirarotujen muotoutumiseen. Vuonna 1934 Virossa kiellettiin metsästäminen suuremmilla kuin 45 cm säkäkorkeudeltaan olevilla koirilla. Tuohon aikaan kaikki riista metsästettiin ajokoirien avulla, ja riistaeläimet olivat vähentyneet dramaattisesti. Säännöksellä yritettiin välttää ylimetsästystä. Tämä antoi viimeisen sysäyksen eestinajokoiran jalostamiselle. Eestinajokoiran kehittämisessä on käytetty myös beaglea, sveitsinajokoiria (gewöhnlicher schweizer laufhund), luzerninajokoiria ja berninajokoiria (dreifarbiges berner laufhund). Soveliaimmiksi osoittautuivat koirat, joissa oli paikallista ajokoiraa, beaglea ja sveitsinajokoiraa. Näiden rotujen vaikutus näkyy eestinajokoirassa tänäkin päivänä.

Vuonna 1954 rotu esiteltiin järjestyksessä toiselle Neuvostoliiton kynologiselle kokoukselle (second Soviet Cynological Congress), joka teki katselmuksen 648 koiralle ja tutki eestinajokoiralle kehitetyn rotumääritelmän. Tämän seurauksena Neuvostoliiton talousministeriö vahvisti joulukuussa 1954 eestinajokoiran virallisesti omaksi rodukseen. Viron saavutettua itsenäisyyden Eestin Kennelliitto hyväksyi rotumääritelmän heinäkuussa 1998 ja hakee rodulle parhaillaan FCI:n hyväksyntää.

3 Järjestöorganisaatio ja sen historia

Vuonna 1889 perustettiin Suomen Kennelklubi - Finska Kennelklubb, jonka alaisuuteen vuonna 1902 perustettiin Ajokoiraosasto.

Vuonna 1935 perustettiin Suomen Kennelliitto ja sen alaiseksi vuonna 1940 Ajokoirajärjestö.

Keskusjärjestöt yhtyivät vuonna 1962, ja vuonna 1963 näiden alaiset ajokoiratyötä tehneet järjestöt sulautuivat yhteen, jatkaen toimintaansa Suomen Ajokoirajärjestö - Finska Stövarklubben ry:n nimellä.

Järjestön historia lasketaan alkavaksi SKK:n ajokoiraosaston perustamisesta, joten vuonna 2002 järjestö täytti 100 vuotta.

Suomen Ajokoirajärjestön (SAJ) käytännön asioiden hoidosta vastaa hallitus, johon vuosikokous valitsee edustajan jokaisesta kennelpiiristä. Hallituksen alaisena ovat viisi toimikuntaa, joilla kullakin on oma tehtävänsä:

- 1 Työvaliokunta valmistelelee asiat hallitukselle. Valiokunnan muodostavat järjestön puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja toimikuntien puheenjohtajat.
- 2 Jalostustoimikunta seuraa rodun ominaisuuksien kehittymistä koirien näyttely- ja koetulosten pohjalta niin käyttöpuolen kuin ulkomuodon suhteen, asettaa jalostustoiminnalle päämäärät, antaa kasvattajille jalostusneuvontaa sekä palkitsee vuosittain ansioituneet kasvattajat. Jalostustoimikunta seuraa suomenajokoiran geenipohjaa sekä terveystilannetta perinnöllisten vikojen ja sairauksien varalta. Toimikunta valitsee myös jalostusneuvojat kennelpiirien ehdotusten mukaan. Toimikunta järjestää jäsenistölle vuosittain ajokoirajärjestö- ja kettukoiraapäivät sekä kasvattajakursseja muutaman vuoden välein. Jalostustoimikunnassa on kolme jaosta:
 - Perinnöllisyys- ja terveysjaos seuraa suomenajokoiralla esiintyviä perinnöllisiä vikoja ja sairauksia ja pyrkii vähentämään näitä käytettävissä olevin toimenpitein. Jaoksen tehtävänä on lisäksi huolehtia rodun geenipohjan säilymisestä riittävän laajana.
 - Neuvonta- ja ATK-jaos hoitaa jalostusneuvojien koulutuksen, järjestää kasvattajakursseja, kehittää vuosikirjaa, tilastoja, uroskortistoa ja tietotekniikkaa jalostuksen apuna.
 - Ulkomuoto- ja rakennejaos huolehtii ulkomuototuomareiden peruskoulutuksesta yhdessä Suomen Kennelliiton kanssa sekä vastaa ulkomuototuomareiden jatkokoulutuksesta sekä suomenajokoiran rotumääritelmän säilymisestä ajan tasalla.
- 3 Sääntö- ja koulutustoimikunta huolehtii koetoiminnan asianmukaisuudesta, ylituomareiden ja palkintotuomareiden perus- ja jatkokoulutuksesta ja koesäätöjen kehittämisestä.
- 4 Julkaisutoimikunnan muodostavat vastaava päätoimittaja, neljä lohkokirjeenvaihtajaa, toimittaja ja internet-vastaava. Toimikunta huolehtii sekä jäsenille että ulospäin suuntautuvasta

tiedottamisesta. Se julkaisee vuosittain vuosikirjan, johon on kerätty kaikki SAJ:n rotujen näyttely- ja koetulokset. Jäsenistölle suunnataan kuusi kertaa vuodessa ilmestyvä Ajokoiramies-jäsenlehti. Internet-sivut kuuluvat julkaisutoimikunnan alaisuuteen. Toimikunta vastaa myös jäsenhankinnasta.

- 5 Nuorisotoimikunta vastaa nuorisotoiminnasta.

4 Nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

Yhteensä 14 kasvattajaa on rekisteröinyt eestinajokoiria Suomessa viimeisen 20 vuoden aikana. Pentueita on viimeisen kymmenen vuoden aikana syntynyt kahtena vuonna seitsemän, muina vuosina yhdestä neljään (Taulukko 1). Eestinajokoiria syntyy Suomessa vuosittain parisenkymmentä – vuonna 2005 vain viisi - joten suomalainen kasvatus on hyvin pienimuotoista.

Eestinajokoiran kannasta muissa maissa ei ole tietoa. Suurin kanta on kuitenkin Virossa ja Venäjällä. Viron Kennelliitolta pyydettiin rekisteröintitietoja tätä ohjelmaa varten, mutta niitä ei saatu.

Taulukko 1. Eestinajokoirien rekisteröintitiedot Suomessa kymmenen viime vuoden ajalta (Suomen Kennelliitto, KoiraNet).

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Pennut (kotimaiset)	5	19	22	27	13	6	19	13	31	17
Tuonnit	2	0	1	3	0	0	1	0	0	2
Rekisteröinnit yht.	7	19	23	30	13	6	20	13	31	19
Pentueet	1	3	4	7	2	2	3	2	7	4
Pentuekoko	5,0	6,3	5,5	3,9	6,5	3,0	6,3	6,5	4,4	4,3
Kasvattajat	1	3	3	6	2	2	3	2	7	4
Urokset										
- kaikki	1	3	3	5	2	2	3	2	5	3
- kotimaiset	1	3	3	4	2	2	2	1	3	2
- tuonnit	0	0	0	1	0	0	1	1	2	1
- ulkomaiset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	8 v 10 kk	4 v 3 kk	6 v	5 v 9 kk	8 v	6 v 3 kk	4 v 6 kk	3 v 5 kk	4 v 11 kk	4 v 2 kk
Nartut										
- kaikki	1	3	4	7	2	2	3	2	7	4
- kotimaiset	1	3	4	7	2	2	3	2	5	3
- tuonnit	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	8 v 10 kk	6 v 11 kk	5 v 7 kk	6 v 4 kk	3 v 5 kk	4 v 4 kk	3 v 8 kk	4 v 4 kk	3 v 6 kk	3 v 5 kk
Isosät	4	6	9	16	4	4	7	3	8	15
Isoäidit	4	6	9	16	4	3	8	4	7	14
Tehollinen populaatio	2	6	7	12	4	4	6	4	12	7
Sukusiitosprosentti	5,25%	5,64%	4,85%	2,63%	9,42%	8,51%	6,55%	6,34%	4,08%	3,22%

Taulukossa 1 esitetty tehollinen populaatiokoko kuvaa kannan jalostuspohjan laajuutta. Tehollinen koko lasketaan sukupolvittain, ja se on aina pienempi kuin varsinainen koirien lukumäärä. Tehollinen

koko voi olla suuruudeltaan korkeintaan jalostukseen käytettyjen urosten lukumäärä kerrottuna neljällä. Mitä pienempi tehollinen populaatio on, sitä nopeammin kannan keskinäinen sukulaisuus ja sitä kautta sukusiitosaste kasvaa. Tehollinen populaatio kuvaa siis myös kannan geenihävikkiä. Geenihävikki tarkoittaa monimuotoisuuden häviämistä ja esimerkiksi tautien ja tulehdusten vastustuskyvyn alenemista. Turvallinen tehollinen koko on vähintään 100-200. Pienelle, suureksi osaksi tuontivanhemmille perustuvalla kannalla ei tehollista kokoa ole kuitenkaan mielekästä laskea. Jalostuspohjan laajuutta voidaan kuitenkin kuvata muilla tavoin, esimerkiksi jalostusurosten ja narttujen lukumäärän, sukulaisuussuhteiden sekä jälkeläismäärien avulla.

Taulukoissa 2 ja 3 on esitetty kymmenen viime vuoden aikana jalostukseen käytetyt koirat sekä niiden pentumäärät. Pienessä kannassa jo muutaman pentueen suuruiset jälkeläismäärät vaikuttavat suuresti koko kantaan, varsinkin, kun käytetyimpien koirien joukossa on keskenään läheistä sukua olevia koiria. Yleisestä jalostuskoiran käyttörajana pidetystä 10 % säännöstä on pienessä kannassa kuitenkin pakko hieman poiketa, koska raja ylittyy jo koiran ensimmäisen pentueen kohdalla. Kymmenen prosentin säännön mukaan yksittäisellä koiralla saisi olla jälkeläisiä korkeintaan 10 % kahden edellisen vuoden yhteenlasketusta rekisteröintimäärästä. Tämä tekee eestinajokoiran kohdalla vain 2,6 eli noin kolme jälkeläistä, kun lasketaan vuosien 2005 ja 2004 rekisteröintimäärien mukaan. Tuolloin rekisteröitiin 26 koiraa, josta 10 % on 2,6. Vuosina 2004 ja 2003 rekisteröitiin maassamme yhteensä 42 eestinajokoira, ja 10 % raja ylittyy noiden vuosien mukaan laskettuna 4,2 eli noin viiden pennun kohdalla. Yhtä koiraa tulisi siis käyttää jalostukseen ainoastaan kerran, jos maahamme halutaan rakentaa geneettisesti mahdollisimman monimuotoinen eestinajokoira.

Vuosien 1996-2005 aikana kymmenen eniten käytettyä urosta ja narttua ovat melkein kaikki lähisukulaisia, samat koirat toistuvat useimpien jalostuskoirien takana (Taulukko 4). Lisäksi muutaman käytetyimmän nartun sukutaulut paljastavat rankkoja sukusiitosyhdistelmiä. Kitron Milla on emä-poika-yhdistelmän tulos, ja sen sukusiitosaste on 25 %. Ojan Tarjan sukusiitosaste on 14,21 % jo muutamalla polvella laskettuna. Haitallisen sukusiitosasteen rajana voidaan pitää kymmentä prosenttia, sen jälkeen varsinkin hedelmällisyysominaisuudet heikkenevät ja erilaiset epämuodostumat lisääntyvät sekä pentukuolleisuus kasvaa. Eri vuosina rekisteröityjen koirien keskimääräinen sukusiitosaste on vaihdellut välillä 3-9 % (Taulukko 1). Näitä lukuja voidaan pitää melko korkeina, ottaen huomioon laskennassa käytetyt lyhyehköt sukutaulut.

Kymmenen viime vuoden aikana käytetyn 22 uroksen joukossa on kuusi koiraa, joilla on enemmän kuin yksi pentue. Kahdestakymmenestäviidestä jalostukseen käytetystä nartusta kahdella on kolme pentuetta ja viidellä kaksi. Kymmenen viime vuoden aikana rekisteröitiin yhteensä 181 koiraa. Puolet näistä on vain viiden uroksen ja yhdeksän nartun jälkeläisiä. Pitempää ajanjaksoa tarkastellessa löytyy muutamia uroksia ja narttuja, joita on käytetty jalostukseen vielä useammin kuin mitä kymmenen viime vuoden aikana käytettyjä koiria (Taulukot 5 ja 6).

Taulukko 2. Vuosina 1996-2005 jalostukseen käytetyt urokset, niiden pentumäärät sekä prosenttiosuus kaikista ajanjaksona rekisteröidyistä eestinajokoirista (Suomen Kennelliitto, KoiraNet).

#	Uros	Tilastointiaikana				Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	%- osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja
1	LENNART	5	29	16,96%	17%	5	29
2	SAMMI	3	17	9,94%	27%	4	24
3	RODIGAN ZORRO	2	15	8,77%	36%	2	15
4	ROLLI	3	13	7,60%	43%	3	13
5	PIKKU HERMANNI	3	12	7,02%	50%	3	12
6	EETU	2	11	6,43%	57%	2	11
7	JOUTOMÄKI EERO	1	8	4,68%	61%	1	8
8	REMU	1	7	4,09%	65%	1	7
9	MAR-LINI DIKE	1	6	3,51%	69%	2	7
10	BIRGERIN FIN BARONI	1	6	3,51%	73%	1	6
11	MAR-LINI ASTERIX	1	6	3,51%	76%	1	6
12	JOUTOMÄKI PULLOPOIKA	1	6	3,51%	80%	1	6
13	MAR-LINI AXELI	1	5	2,92%	82%	1	5
14	RODIGAN KAPU	1	5	2,92%	85%	1	5
15	JÜRI	1	5	2,92%	88%	6	38
16	OJAN SISSI	1	5	2,92%	91%	1	5
17	JOUTOMÄKI AKSELI	1	4	2,34%	94%	1	4
18	NOLK	1	4	2,34%	96%	7	39
19	JOUTOMÄKI PÄRN	1	4	2,34%	98%	2	8
20	KITRON JAKKI	1	1		99%	1	1
21	OJAN KÖRMY	1	1		99%	1	1
22	JOUTSENLAMMEN ELMERI	1	1		100%	1	1

Taulukko 3. Vuosina 1996-2005 jalostukseen käytetyt nartut sekä niiden pentumäärät (Suomen Kennelliitto, KoiraNet).

	Narttu	Tilastointiaikana		Yhteensä	
		Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	OJAN TARJA	2	15	2	15
2	BIRGERIN FIN HOT GIRL	2	14	2	14
3	KITRON MILLA	3	12	3	12
4	RODIGAN AKKA	2	12	2	12
5	VIPPATOSSUN JULIA	3	12	3	12
6	RODIGAN SERI	2	10	2	10
7	MAR-LINI DEBBIE	2	9	2	9
8	PELURIN HETA	1	8	1	8
9	OJAN MANTA	1	7	1	7
10	PIKKU HENNA	1	7	2	15
11	JOUTSENLAMMEN VIIVI	1	7	1	7
12	JOUTOMÄKI SIRJA	1	6	1	6
13	PELURIN PIKU	1	6	1	6
14	JOUTOMÄKI KITI	1	6	1	6
15	NAPANTERIN NÄTTI	1	5	1	5
16	OJAN RITA	1	5	1	5
17	PILLE	1	5	2	11
18	PIKI	1	4	5	31
19	LEEDI	1	4	1	4
20	PIKKU HELI	1	4	1	4
21	MAR-LINI DONNA	1	4	1	4
22	NAPANTERIN PETRA	1	4	1	4
23	JOUTOMÄKI OKSANA	1	3	1	3
24	NEIU	1	1	1	1
25	VIPPATOSSUN WILHELMIINA	1	1	1	1

Taulukko 4. Vuosina 1996-2005 eniten käytetyt urokset ja nartut sekä niiden keskinäisiä sukulaisuuksia (Suomen Kennelliitto, KoiraNet).

Urokset:	Yhteisiä vanhempia tai isovanhempia (i = isä, e = emä, ii = isän isä, ie = isän emä, ei = emän isä, ee = emän emä)
Lennart	ii Reki, ie Minni, ei Nolk
Sammi	
Rodigan Zorro	ei Mar-Lini Asterix, ee Kitron Milla
Rolli	
Pikku Hermann	i Jüri, e Pirett
Eetu	ii Nolk, ei Jüri
Joutomäki Eero	i Nolk
Remu	i Nolk
Mar-Lini Dike	i Reki, e Minni, ii Norman, ei Jüri, ee Pirett
Birgerin Fin Baroni	i Nolk, e Minni, ei Jüri, ee Pirett
Nartut:	
Ojan Tarja	ii Pikku Hermann, ie Ojan Rita, ei Sammi, ee Pikku Henna
Birgerin Fin Hot Girl	i Nolk, e Minni, ei Jüri, ee Pirett
Kitron Milla	e Kita, ei Norman
Rodigan Akka	i Mar-Lini Asterix, e Kitron Milla, ie Minni, ee Kita
Vippatossun Julia	e Pikku Henna, ei Jüri, ee Pirett
Rodigan Seri	i Mar-Lini Asterix, e Kitron Milla, ie Minni, ee Kita
Mar-Lini Debbie	i Reki, e Minni, ii Norman, ei Jüri, ee Pirett
Pelurin Heta	
Ojan Manta	i Pikku Hermann, e Ojan Rita, ii Jüri, ie Pirett, ei Sammi
Pikku Henna	i Jüri, e Pirett

Vanhempi ja jälkeläinen:

Pikku Hermann ja Ojan Manta
 Kitron Milla ja Rodigan Akka
 Kitron Milla ja Rodigan Seri
 Pikku Henna ja Vippatossun Julia

Isovanhempi ja jälkeläinen:

Sammi ja Ojan Tarja
 Sammi ja Ojan Manta
 Pikku Hermann ja Ojan Tarja
 Kitron Milla ja Rodigan Zorro
 Pikku Henna ja Ojan Tarja

Täyssisaruksia:

Pikku Hermann ja Pikku Henna
 Mar-Lini Dike ja Mar-Lini Debbie
 Rodigan Akka ja Rodigan Seri
 Birgerin Fin Baroni ja Birgerin Fin Hot Girl

Puolisisaruksia:

Remu ja Birgerin Fin Baroni

Joutomäki Eero, Remu, Birgerin Fin Baroni ja Birgerin Fin Hot Girl

Mar-Lini Dike, Birgerin Fin Baroni ja Birgerin Fin Hot Girl sekä Mar-Lini Debbie

Sukusiitoksen välttämiseksi ja geneettisesti monipuolisen kannan aikaansaamiseksi uroksia, narttuja ja eri sukulinjoja tulee käyttää mahdollisimman tasaisesti siitokseen. Jalostuksessa on käytettävä kaikkia jalostuskelpoisia yksilöitä. Yksittäisen koiran pentuemääräksi voidaan suositella korkeintaan kaksi, eikä samojen yhdistelmien toistamista suositella. Kannan tulee siis koostua mahdollisimman erisukuisista koirista. Nämä toimet edistävät kannan terveyttä ja elinvoimaisuutta.

Taulukko 5. Vuoden 1985 jälkeen syntyneet, jalostukseen käytetyt urokset pentue- ja jälkeläismäärineen (Suomen Kennelliitto, KoiraNet)

Uros	Synt. vuosi	Pennut			
		Pentueet	Yhteensä	Viim. vuoden aikana	Toisessa polvessa
NOLK	1986	7	39	0	60
JÜRI	1988	6	38	0	71
LENNART	1996	5	29	0	0
SAMMI	1994	4	24	0	6
POISS	1986	2	21	0	28
RODIGAN ZORRO	2001	2	15	0	4
ROLLI	1996	3	13	0	5
PIKKU HERMANNI	1992	3	12	0	8
TOTEMIN NUGAT	1990	2	12	0	19
PELURIN ELVIS	1994	2	11	0	12
EETU	1993	2	11	0	15
HAKI	1991	1	9	0	8
KITRON JULLE	1992	1	8	0	13
PAUKA	1988	2	8	0	8
JUKKU	1988	1	8	0	11
JOUTOMÄKI PÄRN	1991	2	8	0	17
JAKI	1989	1	8	0	0
JOUTOMÄKI EERO	1994	1	8	0	8
EKKU	1989	1	7	0	12
JAHISARV POMBI	2001	1	7	7	0
REMU	1993	1	7	0	11
MAR-LINI DIKE	1994	2	7	0	36
BIRGERIN FIN BARONI	1995	1	6	0	0
JOUTOMÄKI PULLOPOIKA	1994	1	6	0	0
REKI	1991	1	6	0	23
SAMI	1997	1	6	6	0
MAR-LINI ASTERIX	1993	1	6	0	27
MAR-LINI AXELI	1993	1	5	0	4
RODIGAN KAPU	1996	1	5	0	5
NORMAN	1991	4	5	0	15
KALLE	1990	1	5	0	0
OJAN SISSI	2002	1	5	0	0
OJAN SANTTU	2003	1	4	4	0
JOUTOMÄKI AKSELI	1996	1	4	0	0
JOUTOMÄKI PIKKU-UKKO	1992	1	3	0	11
VILLI	1988	1	2	0	0
KITRON JAKKI	1994	1	1	0	0
OJAN KÖRMY	1997	1	1	0	15
JOUTSENLAMMEN ELMERI	1999	1	1	0	0
SAMBO	1991	1	1	0	0

Taulukko 6. Vuoden 1985 jälkeen syntyneet, jalostukseen käytetyt nartut pentue- ja jälkeläismäärineen (Suomen Kennelliitto, KoiraNet).

	Synt. vuosi	Pennut			
		Pentueet	Yhteensä	Viim. vuoden aikana	Toisessa polvessa
PIKI	1989	5	31	0	44
PLIKA	1986	2	21	0	28
MINNI	1991	3	16	0	54
OJAN TARJA	1999	2	15	0	4
PIKKU HENNA	1992	2	15	0	13
BIRGERIN FIN HOT GIRL	1995	2	14	0	8
EMMI	1991	3	13	0	25
PIRETT	1988	2	13	0	56
KITRON MILLA	1994	3	12	0	27
NUKA	1989	2	12	0	3
RODIGAN AKKA	1996	2	12	0	15
VIPPATOSSUN JULIA	1995	3	12	0	9
PILLE	1991	2	11	0	0
RODIGAN SERI	1996	2	10	0	0
KITA	1991	2	9	0	21
NAPSU	1989	1	9	0	8
MAR-LINI DEBBIE	1994	2	9	0	0
VUPPE	1993	1	8	0	0
MARI	1988	1	8	0	0
PELURIN HETA	1993	1	8	0	0
OJAN MANTA	1997	1	7	0	5
PIPI	1990	1	7	0	5
KATTI	1990	1	7	0	0
LAIKKU	2001	1	7	7	0
OLGA	1989	1	7	0	12
JOUTSENLAMMEN VIIVI	1999	1	7	0	11
JOUTOMÄKI SIRJA	1994	1	6	0	30
JAHISARV LORETTA	2002	1	6	6	0
PELURIN PIKU	1995	1	6	0	0
JOUTOMÄKI KITI	1995	1	6	0	0
NAPANTERIN NÄTTI	1999	1	5	0	0
OJAN RITA	1995	1	5	0	8
PIKKU HELI	1992	1	4	0	0
LEEDI	1994	1	4	0	0
NAPANTERIN PETRA	2000	1	4	0	0
NELLI	2001	1	4	4	0
MAR-LINI DONNA	1994	1	4	0	6
MAR-LINI DIAMELLA	1994	1	3	0	0
JAHI	1992	1	3	0	11
JOUTOMÄKI OKSANA	1991	1	3	0	0
BELLA	1988	1	2	0	7
NORA	1991	1	2	0	0
NELLI	1989	1	2	0	0

KILLI	1991	1	1	0	9
RAKI	1991	1	1	0	11
MIRALDA	1991	1	1	0	13
RITI	1991	1	1	0	6
VIPPATOSSUN WILHELMIINA	1998	1	1	0	15
NEIU	1996	1	1	0	0

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Tiedämme luonteella olevan vaikutusta käyttöominaisuuksiin. Käyttöominaisuudet perustuvat perinnölliseen taipumukseen reagoida ärsykkeisiin ja toimia tietyillä tavoilla.

Eestinajokoiran tulee olla aina iloinen ja miellyttävä; tasapainoinen, rauhallinen, viisas ja aktiivinen. Sen tulee myös olla ystävällinen eikä koskaan aggressiivinen, mutta se vaatii kuitenkin huolellista sosiaalistamista ja uusiin asioihin totuttamista. Eestinajokoira tulee hyvin toimeen muiden koirien kanssa. Se rakastaa ihmisen huomiota eikä viihdy yksin. Eestinajokoira tarvitsee paljon liikuntaa. Se on energinen ja kestävä työkoira.

Ajokoiran luonteenpiirteitä voidaan miettiä myös Suomen Kennelliiton luonnetestitermeihin pohjaten. Luonnetestissä käytetyt termit taistelutahto, kovuus vs. pehmeys ja hermorakenne ovat tärkeitä ajokoirallekin. Esimerkiksi liiallinen pehmeys ja huono hermorakenne tekevät ajokoirasta käyttökeltomman ja näkyvät kotikoirallakin helposti: koira oppii elämänsä varrella pelkäämään monia asioita eikä pääse peloistaan yli vanhemmallakaan iällä. Moni tavanomainenkin tilanne voi aiheuttaa tällaisen koiran hermostumisen ja stressaantumisen. Taistelutahtoa mitataan luonnetestissä niin kutsutulla rättileikillä, mutta ajokoiralla sen voidaan ajatella tarkoittavan koiran sitkeyttä ja periksi antamattomuutta.

Koiran käyttäytymistä arvostellaan näyttelyissä ja ajokokeissa, jotka mittaavat käyttöominaisuuksia. Voidaan olettaa, että käytöksen perusteella saadaan jonkinlaista tietoa koiran luonneominaisuuksista, mutta luonneominaisuuksien tarkka mittaaminen on kuitenkin vaikeaa. Myös ajokokeiden maastokortissa on nykyään luonnetta kuvaava hallittavuussarake.

Jokaisen kasvattajan on itse mielessään pohdittava, painottaako hän ajokokeissa vai näyttelyissä annettavaa luonnumeroa jalostusvalinnoissaan. Selvää tietenkin on, ettemme voi hyväksyä selvästi näkyvää arkuutta tai vihaisuutta. Arkuudelle on monissa tutkimuksissa saatu suuri periytymisaste (luokkaa 0,4-0,5), joten on erityisen perusteltua välttää arkojen ja hermorakenteeltaan huonojen koirien käyttöä.

4.2.1 Luonteen arvostelu näyttelyissä

Näyttelyissä tapahtuvassa luonteen arvostelussa siirryttiin vuoden 1991 alusta sanallisesta arvostelusta numeroarvosteluun, joka antaa verrattoman mahdollisuuden seurata koirien luonteen kehitystä pitkällä aikavälillä, sekä mahdollistaa tilastojen tekemisen ulkomuototuomareiden antamista luonnumeroista. Käytössä on asteikko 1-4, jossa
1 = luonteessa ei ole huomauttamista

- 2 = lievä luonnehuomautus, koira ei voi saada laatuarvostelua 'erinomainen'
- 3 = selvä luonnehuomautus, pudottaa palkintosijaa
- 4 = koira niin luonnevikainen (arka tai vihainen), että sitä ei voida palkita (0-palkinto)

Kuten tiedämme, ympäristöolosuhteilla on ratkaiseva merkitys koiran luonteen kehitykselle. Ulkomuototuomarimme ovatkin haastavan tehtävän edessä lukiessaan muutamassa minuutissa koiriemme luonteita näyttelykehissä, tietämättä koirien taustoja. Tulee muistaa, että näyttelyissä arvostellaan ainoastaan pientä osaa koirien luonteesta. Myös ajokokeet ovat erinomainen koiran luonteen mittaja.

4.2.2 Ajokokeet

"Jos koira on erinomainen metsästyskoira, sillä ei voi olla huono rakenne eikä huono luonne."

Eestinajokoiria käytetään jäniksen- sekä ketunajokokeissa. Kokeissa olevan koiran luonteen arvostelu alkaa käytännössä, kun vieraat tuomarit tulevat koiranomistajan autoon, ja matka koemaastoon alkaa.

Jäniksenajokokeissa jokaiselle koiralle on ylituomarin puhuttelun yhteydessä arvottu koemaasto. Koira lasketaan työskentelemään koemaastoon sovittuna irtilaskuaikana. Jokaisella koiralla on käytettävissään saman verran hakuaikaa saada jänis tai kettu liikkeelle yöjälkiensä päästä. Jäniskokeissa koiria varotaan viemästä aivan jäniksen makuupaikan viereen, kettukoiran hyveisiin kuuluu pystyä jäljittämään hyvinkin pitkiä ketun yöjalkia sekä saada ajo syntymään.

Hakuaikaa koekoiralla on 4 tuntia, jota joudutaan kokeen kulusta riippumatta aina käyttämään useammassa erässä. Ajoaika on jäniksenajokokeissa 2 kertaa 120 minuuttia, kuitenkin niin, että koira kytetään 120 minuutin ajon jälkeen sekä viedään uuteen paikkaan hakemaan toista jänistä. Tuomariryhmän on huolehdittava, ettei sama jänis joudu uudelleen ajettavaksi.

Kahden jäniksen ylösoton ja ajoaikojen täyttymisen jälkeen koiran koepäivä on ajon osalta ohitse. Tuomariryhmä arvostelee koiran ominaisuuksia maksimissaan 30 pisteen edestä, ja ajoajasta koira voi parhaimmillaan saada 70 pistettä. Jäniksenajokokeiden maksimipistemäärä on siten 100.

Ketunajokokeissa koiran tarvitsee saada vain yksi ajo. Ajoaikaa koiralla on 120 minuuttia. Koira saa tietyin edellytyksin käyttää lisäaikaa. Kettua ajavan koiran tärkein ominaisuus on haku, josta on mahdollisuus myös kokeissa saada eniten pisteitä (enintään 40 pistettä). Jäniksenajokokeista poiketen tiedottava herättely on kettua hakevalle koiralle toivottava ominaisuus; se helpottaa haun seuraamista ilman hakulaitteita.

Ketunajokokeissa hausta arvostellaan hakuvarmuus ja tehokkuus, nopeus ja eteneminen, metsästysinto ja hakusitkeys sekä hakutyöskentelyn yleisvaikutus. Muita koepisteisiin vaikuttavia tekijöitä ovat ajoaika (enintään 30 pistettä), ajo (tarkoittaen sen sujuvuutta ja nopeutta sekä metsästysintoa ja ajotyöskentelyn yleisvaikutusta, enintään 20 pistettä) ja haukku (enintään 10 pistettä). Ketuajossa maksimipistemäärä on siis sama kuin jäniksen ajossa, 100 pistettä.

4.2.3 Luonne tällä hetkellä

Rotujärjestön tiedossa ei ole eestinajokoiria, joilla olisi ongelmia luonneominaisuuksien kanssa.

4.2.4 Metsästysominaisuudet tällä hetkellä

Eestinajokoiran metsästysominaisuuksia on vaikea arvioida, koska koiria on Suomessa niin vähän. Suomen Kennelliiton KoiraNetin mukaan yhteensä kymmenen koiraa on kilpaillut ajokokeissa, ja vain neljällä koiralla on enemmän kuin yksi tulos: yhdellä kolme ja kolmella kaksi.

4.3 Terveys

Suomen eestinajokoirakannan kohdalla myös terveyttä on vaikea arvioida. Kyseessä lienee kuitenkin perinnöllisten vikojen ja sairauksien kannalta kohtalaisen terve rotu. Yksilöt, joilla on vaikeita perinnöllisiä vikoja tai sairauksia, karsiutuvat luonnostaan pois jalostuksesta. Osa sairauksista voi kuitenkin ilmetä vasta myöhemmällä iällä, jolloin koiria on ehkä jo ehditty käyttää jalostukseen. Tämän takia jatkuva perinnöllisten vikojen ja sairauksien seuranta on välttämätöntä, jotta viat eivät pääse yleistymään kannassa.

4.3.1 Rodulla Suomessa todetut sairaudet

4.3.1.5 Lonkkanivelen kasvuhäiriö I. dysplasia

Lonkkadysplasia on perinnöllinen häiriö lonkkamaljakon ja reisiluun nivelnastan kehityksessä. Nivelnastan tulisi sopia lonkkamaljakkoon kuten tennispallon pyöreään kuppiin. Kun kupin muoto ei pidä palloa paikallaan, pallo pääsee liikkumaan löyhästi kupissa kuluttaen kupin reunoja (nivelerikko). Vakavimmissa lonkkadysplasian muodoissa lonkkamaljakkoa ei muodostu lainkaan, ja reisiluun pää heiluu vain nivelsiteiden ja pehmytkudoksen varassa. Koiran vahvat lantion seudun lihakset kompensoivat lonkkadysplasian vaikutusta, mutta vakavimmillaan dysplasia rampauttaa koiran jo nuorena. Lievemmätkin muodot saattavat alkaa vaivata vanhemmalla iällä. Nivelerikko aiheuttaa koiralle kipua, joka ilmenee varsinkin levon jälkeisenä jäykkyytenä sekä vaikeutena hypätä esimerkiksi autoon.

Lonkkadysplasian periytymisen mekanismi on kvantitatiivinen, eli sekä geeneillä että ympäristöllä on osuutensa lonkkanivelten muodostumisessa.

Koirien lonkkanivelet arvostellaan Suomen Kennelliitossa niistä otettujen röntgenkuvien perusteella ja luokitellaan A:sta (normaali) E:hen (vaikea dysplasia). Vain kolmen Suomessa rekisteröidyn eestinajokoiran lonkat on tutkittu, tuloksina yksi A ja kaksi B:tä. Koirat ovat syntyneet vuosina 1991 ja 1992.

4.3.2 Yhteenveto rodulla muissa maissa ja kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Suomen Ajokoirajärjestö on yrittänyt saada tietoa eestinajokoiran sairauksista Viron Kennelliitosta, mutta sieltä ei ole tullut vastausta kyselyihin.

4.4 Ulkomuoto

Ulkomuodosta puhuessamme on muistettava eestinajokoiran käyttö eli jäniksen ja ketun ajometsästys. Siksi on tärkeää, että ulkomuototuomarit ja kasvattajat pitävät tärkeimpinä niitä ulkomuoto-ominaisuuksia, joilla on arvoa käyttöpuolen kannalta.

Suomen Kennelliiton KoiraNetistä löytyy näyttelytulos T/3 tai parempi kaikkiaan 127 koiralta. Tuloksen EH/1 tai paremman on saanut 97 koiraa. Sertifikaatteja on annettu 50 koiralle, eli melkein joka toiselle. Näiden tulosten valossa Suomen eestinajokoirakanta näyttäisi vastaavan varsin hyvin rotumääritelmää.

5 Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Eestinajokoiralla ei ole aikaisemmin ollut Suomessa varsinaista jalostuksen tavoiteohjelmaa.

6 Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Yleistä

Nartut tulisi pennuttaa rodun jalostukselliset näkökulmat huomioon ottaen noin 3-4 -vuotiaina, sillä synnytysvaikeudet ovat tätä iäkkäämmillä ensisynnyttäjäillä yleisempiä kuin nuoremmilla. Penikoimisen yläikärajana voidaan pitää 8-10 -vuoden ikää.

Keinosiemennystä mietittäessä on otettava huomioon rodun jalostukselliset näkökohdat. Halutonta ja huonosti astuvaa urosta ei pidä käyttää jalostukseen, koska se voi huonontaa rodun perinnöllisiä lisääntymisominaisuuksia. Luonnollinen astutus on onnistuessaan eräänlainen tae rodun jatkuvuudesta lisääntymisen kannalta.

6.2 Visio

Koiran avulla metsästäminen säilyy edelleen ja ajokoirilla on hyvä kysyntä tulevaisuudessakin. Eestinajokoirien määrän Suomessa tulee kasvaa, ainakin prosentuaalisesti huomattavasti, järkevän jalostuksen mahdollistamiseksi.

6.3 Rotujärjestön tavoitteet vuosille 2007-2016

Kannan pienen koon vuoksi eestinajokoirien jalostaminen on Suomessa hankalaa, mutta ei mahdotonta. Jalostusvalinnoissa ja koirien tuonneissa on suosittava rotutyypillistä koiraa, jolla ei ole vakavia perinnöllisiä vikoja tai sairauksia. Jalostusmateriaalia on hyödynnettävä monipuolisesti, koska nykyinen kantamme on hyvin suppea. Lisäksi tuontikoiria tulisi saada lisää jalostuksen käyttöön.

Tavoitteena on lisätiedon kerääminen eestinajokoirien luonteesta, käyttöominaisuuksista, terveydestä sekä ulkomuodosta.

6.3.1 Populaation kokonaistila

Sukusiitoksen vähentämiseksi ja kannan geneettisen monipuolisuuden rakentamiseksi tavoitteena on käyttää uroksia ja narttuja mahdollisimman tasaisesti siitokseen. Myös rodun eri sukulinjoja tulee käyttää tasaisesti. Käytännössä jalostuspohjan määräävät tuontikoirat ja niiden suvut. Jalostuskäyttöön aiottavat koirat on hyvä tuoda eri suvuista, eikä niitä tule ylikäyttää jalostuksessa. Yksittäiselle koiralle riittää näin pienessä kannassa yksi tai kaksi pentuetta.

Tavoitteena on myös pitää yksittäisten pentueiden sukusiitosaste alle 6,25 % kolmella polvella laskettuna.

6.3.2 Luonne ja käyttööminaisuudet

Tavoitteena on kerätä lisätietoa suomalaisten eestinajokoirien luonteesta ja käyttööminaisuuksista näyttely-, koetulosten sekä kansanomaisimpien tutkimusten avulla. (Kokeissa ja näyttelyissä käy vain 10-20 prosenttia koirista – pienessä rodussa liian pieni otanta.)

6.3.3 Terveys

Tavoitteena on kerätä lisätietoa suomalaisten eestinajokoirien terveydestä ottamalla eestinajokoira mukaan suomenajokoiralle viiden vuoden välein toteutettaviin kyselyihin, joilla kerätään tietoa sairauksien ja ongelmien esiintymisestä.

6.3.4 Ulkomuoto

Tavoitteena on kerätä lisätietoa suomalaisten eestinajokoirien koosta ja ulkomuodosta. Nämä ominaisuudet pyritään pitämään rotumääritelmää vastaavina.

6.4 Rotujärjestön strategia

Jalostusurosten ja -narttujen käyttömääriä seurataan, jotta niistä voidaan antaa kasvattajille tietoa. Koiranomistajia ja –kasvattajia rohkaistaan ja innostetaan osallistumaan kokeisiin ja vuonna 2007 tehtävään terveystutkimukseen. Jos terveystutkimuksen tulokset antavat aihetta, omistajia ja kasvattajia kannustetaan myös tutkituttamaan jalostukseen käytettävät koirat perinnöllisten vikojen ja sairauksien varalta.

Koetilastot koirakohtaisine tulosityhteenvetoineen sekä kokeissa käyntimäärät julkaistaan vuosittain. Julkaistaan tilastot myös kulloinkin elossa olevista jalostusuroksista, joilla on vähintään viisi jälkeläistä. Lisäksi tilastot lasketaan myös nuorista, hyväsuokuisista koirista. Myös mahdolliset terveystilastot julkaistaan vuosittain.

Ajokoiramies-lehden välityksellä jaetaan harrastajille tietoa jalostuspohjan laajuuden ja ulkosiittoisuuden merkityksestä. Tammikuun lehti on perinteisesti keskittynyt kulloinkin eniten esillä oleviin, tärkeisiin jalostusasioihin sekä meneillään oleviin tutkimuksiin. Lehden lisäksi tietoa jaetaan vuosittain järjestettävillä Ajokoirapäivillä. Ajokoirapäivät pidetään erikseen kettu- ja jänispuolelle.

Jalostusneuvojien koulutusta päivitetään jatkuvasti. SAJ järjestää vuosittain kaikille

jalostusneuvojilleen vähintään yhden kurssin. Neuvoja koulutetaan myös tasaisin välein Suomen Kennelliiton vastaavilla kursseilla.

6.5 Uhat ja mahdollisuudet

Eestinajokoiran metsästyskäytön ja jalostuksen **uhkia** ovat

- 1 Liiallinen sukusiittoisuus ja kannan jalostuspohjan kapeus tahallisen sukusiitoksen takia tai yksittäisten koirien tai sukujen liiallisen käytön myötä. Tämä on tosiasia, mikäli kasvattajille ei anneta riittävästi tietoa ulkosiittoisuuden ja monimuotoisuuden merkityksestä tai he eivät hyödynnä tietoa ratkaisuisaan.
- 2 Terveysten heikkeneminen, jos eestinajokoirien terveystilanteesta ei saada lisää tietoa eikä jalostuskoiria tutkituteta perinnöllisten sairauksien ja vikojen varalta. Tiedotukseen ja valistukseen perillemenoon on kiinnitettävä suurta huomiota.
- 3 Suomessa vallitseva suden ja ilveksen suojeleminen. Susi kohdistaa riistanpyyntinsä helpoimpaan mahdolliseen vaihtoehtoon, jolloin koira metsässä haukuessaan on kutsu helpolle aterialle. Ilves on totaalinen hävittäjä kaikelle riistalle, jota ajavilla koirilla metsätetään. Ilves tappaa alueeltaan viimeisenkin jäniksen ennen siirtymistään uuteen paikkaan. Jäniskannan uudelleenkasvu on erittäin hidasta, eikä kanta välttämättä saavuta entistä tasoa koskaan.
- 4 Harrastajakunnan vähentyminen. Metsästysharrastuksen aloittaminen on vaikeaa: nuorten metsästäjien pääsy metsästysseuroihin on hankalaa ja usein aivan liian kallista. Siksi uusien koiranomistajien ja kasvattajien tuleminen mukaan harrastukseen on hidasta ja vaikeaa.
- 5 Metsästysharrastukseen liittyvä liiallinen kaupallisuus, joka saa riistakannan järkeväen verotuksen sekä systemaattinen hoidon unohtumaan.
- 6 Tiedon puute rodusta.
- 7 Rodun mahdollinen liian nopea kasvu.

Eestinajokoiran metsästyskäytön ja jalostuksen **mahdollisuuksia** ovat

- 1 Mahdollisuus tuoda kantaan uutta verta tuontikoirien muodossa.
- 2 Terveyskysely mahdollistaa onnistuessaan tehokkaan jalostusneuvonnan terveysasioissa
- 3 Suomen Suurpetoyhdistyksen saavuttamat puhevälit EU:n kanssa. Tätä kautta perinteinen suomalainen metsästysmuoto, jossa käytetään apuna koiraa, voi saada uutta elintilaa.
- 4 Järjestössä viriävä nuorisotoiminta nuorisajaoston kautta.
- 5 Koiran koko ja luonne edesauttaa oman kannattajakunnan muodostumista.

6.6 Varautuminen ongelmiin

Suomeen muodostuvan populaation sukusiitostilannetta pyritään parantamaan jakamalla kasvattajille tietoa jalostuksesta ja monimuotoisuuden merkityksestä.

Suomen Ajokoirajärjestö on aloittanut tiiviin yhteistyön Metsästäjäliiton ja useiden metsästyskoirarotujärjestöjen kanssa rotujen tulevaisuuden varmistamiseksi. Tarkoituksena on parantaa ja ratkoa näitä järjestöjä koskevia ongelmia, esimerkiksi ongelmia koirien pidossa, kouluttamisessa ja käyttämisessä metsästykseseen.

Järjestö yrittää parhaansa mukaan saada nuoria harrastajia mukaan toimintaan.

6.7 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Vuosi	Toimenpiteet
2006	Ajokoirapäivät Kettukoirapäivät
2007	Jalostusneuvojen yhteispalaveri ja koulutus Ajokoirapäivät Kettukoirapäivät Terveyskysely Jalostusneuvojen yhteispalaveri ja koulutus Kasvattajakurssi
2008	Ajokoirapäivät Kettukoirapäivät Eestinajokoirapäivät Jalostusneuvojen yhteispalaveri ja koulutus
2009	Ajokoirapäivät Kettukoirapäivät Eestinajokoirapäivät Jalostusneuvojen yhteispalaveri ja koulutus Jalostusseminaari
2010	Ajokoirapäivät Kettukoirapäivät Eestinajokoirapäivät Jalostusneuvojen yhteispalaveri ja koulutus Jalostusseminaarin tulosten julkaisu Järjestön oman toimintasuunnitelman tarkistus

7 Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Tärkeitä ominaisuuksia ja niiden kehittymistä seurataan vuosittain, samoin populaation kokonaistilaa ja sukusiitosastetta. Yksittäisten urosten käyttömääriä tarkkaillaan jatkuvasti, jotta määrät eivät kasva liian suuriksi.

8 Lähteet

Envall, M. 2005. Suomenajokoirat & ajokoirametsästys. Suomen Ajokoirajärjestön 100-vuotisjuhlakirja. 680 s.

Nurminen, M. & Paatsama, S. 1972. Suomalainen Koirakirja. Luku ajokoirat & Arvi Ellmén. Otava. 587 s.

Ritvola, Y. 1967. Ajavat koirat. Tammi. 166 s.

Suomen Kennelliitto. KoiraNet. <http://jalostus.kennelliitto.fi/>. Linkki tarkistettu 20.6.2006.

ROTUMÄÄRITELMÄ

EESTINAJOKOIRA (EESTI HAGIJAS)

Ryhmä: 6

FCI:n numero: ei FCI-rotu

Hyväksytty: EKL

SKL-FKK ?

Alkuperämaa: Viro

LYHYT HISTORIAOSUUS: Vuoteen 1914 asti käytettiin Eestissä metsästykseseen nk. venäläis-puolalaista ajokoiraa sekä englanninkettukoira. Näiden risteytyksinä saatiin ajokoiria, joita värityksen mukaan alettiin kutsua joko venäläis-puolalaisiksi tai englantilais-venäläisiksi ajokoiriksi. Kaksikymmenluvulla tuotiin Eestiin suomenajokoiria, joiden toivottiin parantavan ajokoirien ulkomuotoa. Risteytystyölle tuli vaikea este, kun Eestin metsästyslaki kielsi yli 45 cm:n korkuisten koirien käytön ajometsästyksessä.

Kookkaita ajokoiria alettiin astuttaa mäyräkoirilla ja pienikokoisilla risteytyskoirilla. Ajokoirarotu sekoittui niin pahasti, että jalostuskelpoisen materiaalin määrä supistui vähiin. Kolmekymmenluvulla tuotettiin Länsi-Euroopasta beaglejä, sveitsinajokoiria, luzerninajokoiria ja berninajokoiria. Niitäkin alettiin risteyttää paikallisiin pieniin ajokoiiriin.

Toinen maailmansota keskeytti järjestelmällisen jalostustyön pitkäksi aikaa. Osa koirista kuitenkin säilyi, ja se mahdollisti jalostustyön jatkamisen sodan päätyttyä. Uuden ajokoirarodun vaatimuksia vastasivat parhaiten beagle- ja sveitsinajokoiraristeytykset. Jalostusmateriaaliksi arveltiin riittävän 800 – 900 koiraa. Syksyllä 1954 kutsuttiin koolle toimikunta, joka tarkasti 648 koiraa ja vahvisti rotumääritelmän, jossa otettiin huomioon ulkomuoto ja metsästysominaisuudet. Saman vuoden joulukuussa rotu hyväksyttiin Neuvostoliitossa virallisesti.

YLEISVAIKUTELMA: Keskikokoa pienempi, runko vankka ja kuiva. Luusto vahva, lihakset hyvin kehittyneet.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA: Pituusindeksi uroksilla 108 – 110, nartuilla 110 – 112.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Tasapainoinen, liikkuva.

PÄÄ

KALLO-OSA: Pyöreä, leveä; kulmakaaret selvät, mutta eivät korkeat.

OTSAPENGER: Ei jyrkkä.

KIRSU: Leveä ja musta, kellertävälaikullisilla sallitaan tummanruskea.

KUONO-OSA: Pitkä ja suora.

HUULET: Kuivat, peittävät ikenet täysin.

HAMPAAT / PURENTA: Hampaat valkoiset. Purenta leikkaava.

SILMÄT: Hieman vinot, tummanruskeat. Luomien reunat tummat.

KORVAT: Ohuet, pitkät, riippuvat. Matalalle kiinnittyneet ja poskenmyötäiset, pyöreäpäiset ja lyhyen karvan peittämät.

KAULA: Pyöreä, lihaksikas, kuiva; kaulanahka sileä.

RUNKO

Leveä, selvästi tynnyrimäinen.

SÄKÄ: Kohoaa selkälinjan yläpuolelle.

SELKÄ: Suora, leveä ja lihaksikas.

LANNE: Lyhyt, leveä, lihaksikas, kupera.

LANTIO: Lyhyt, leveä, lihaksikas ja kevyesti luisu.

RINTAKEHÄ: Pitkä ja syvä, kyynärpäihin ulottuva.

HÄNTÄ: Miekkanmuotoinen, tyvestä paksumpi, hännänpäästä kohti tasaisesti suippeneva. Kintereisiin ulottuva. Hieman selkäviivasta alaspäin suuntautuva.

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat kuivat, luisevat, lihaksikkaat, edestä katsottuna suorat. Eturaajan pituus noin puolet säkäkorkeudesta.

LAVAT: Lavan ja olkavarren kulma noin 115 - 120°.

KYYNÄRPÄÄT: Kyynärnivelet suoraan taaksepäin.

KYYNÄRVARRET: Poikkileikkaus soikionmuotoinen.

VÄLIKÄMMENET: Leveät, pääasiassa pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Soikionmuotoiset, kaarevat; varpaat tiukasti yhdessä; kynnet maata kohti suunnatut.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat kuivat, luisevat, lihaksikkaat, takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Kulmaukset selvät. Takaraajan vähäinen pystyasento sallittu.

VÄLIJALAT: Pääasiassa pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Kuten etukäpälät.

NAHKA: Kiinteä, joustava, poimuton.

KARVAPEITE

KARVA: Lyhyt, tasavahva, karkea, kiiltävä. Aluskarva heikko. Häntä kauttaaltaan tasaisen, tiheän karvan peittämä ja siksi paksulta näyttävä. Hännän päässä karva hieman lyhyempää.

VÄRI: Lähinnä ruskeareunuksiset mustat laikut, laikkujen koko ei määrätty. Ruskeareunuksinen mustanruskea, punalaikullinen ja satulapeitemäiset laikut selässä sallittuja.

KOKO

SÄKÄKORKEUS: Urokset 45 – 52 cm, nartut 3 cm vähemmän. Korkeus lantion kohdalla 1,5 cm säkäkorkeutta pienempi.

VIRHEET

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

Yleisvaikutelma: Liian matala; runko liian lyhyt tai pitkä; takakorkea. Runko joko liian kevyt tai tukeva; selvästi karkea.

Pää: Kallo liian kupera; niskakyyhmy esiinpistävä; otsapenger liian jyrkkä tai liian loiva; kulmakaaret liialliset; riippuvat huulet.

Silmät: Pienet tai vaaleat.

Korvat: Korkealle kiinnittyneet, liian suuret tai pitkät.

Kaula: Liian pitkä tai lyhyt kaula, poimut kaulan alla.

Runko: Kapea, liian leveä tai litteä rinta; heikko säkä; lyhyt tai pehmeä selkä; pitkä, suora lanne; liian luisu lantio.

Häntä: Liian pitkä tai lyhyt, tasapaksu; liian lyhyt tai pitkä karva, joka hännän alapuolella riippuva.

Eturaajat: Kyynärpäät ulkokierteiset; välikämmen liian vino, kyynärvarsi kaareva.

Takaraajat: Riittämättömät kulmaukset; lyhyt sääriluu; ulko- tai sisäkierteiset kinnernivelet.

Käpälat: Hajavarpaisuus, jäniksenkäpälat.

Karvapeite: Liian pitkä tai kevyesti laineikas karva; voimakas täplikkyys.

VAKAVAT VIRHEET: Yleisvaikutelma: Liian korkea; liian pitkärunkoinen; huomattavan takakorkea.

Pää: Kookas, karkea; ylös tai alas suuntautuva kuono; vaalea kirsu.

Korvat: Lyhyet, liian rustokkaat tai pitkäkarvaiset.

Runko: Notko tai köyry selkä; notko tai köyry lanne; kapea tai hyvin luisu lantio.

Häntä: Vino; hyvin pitkä, riippuva karva.

Karvapeite: Huomattavan laineikas; hyvin pitkä tai hyvin lyhyt karva rungossa: pitkä kuonossa, korvissa ja hännässä; mustat laikut tai täplät valkoisella pohjalla; ruskea tai kahviruskealaikullinen väri.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET: Eriväriset tai aivan valkeat silmät.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.